

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Elżbieta Karska

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z odwołania A. K.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z 21 września 2023 r.

w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu

na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w E., ogłoszonym

w Monitorze Polskim z 2023 r., poz. 191,

z udziałem J. C.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw

Publicznych w dniu 27 marca 2024 r.,

**uchyla zaskarżoną uchwałę w całości i przekazuje sprawę
Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpatrzenia.**

Elżbieta Karska Tomasz Demendecki Janusz Niczyporuk

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa (dalej także: „KRS” lub „Rada”) uchwałą nr [...] z 20 stycznia 2023 r. (dalej także: „Uchwała”), działając na podstawie art. 3 ust. 1 pkt

2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 269, dalej: „u.KRS”) postanowiła, że:

1. przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie J. C. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w E.;
2. nie przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie A. K. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w E.

W celu przygotowania sprawy do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady, Przewodniczący Rady wyznaczył zespół, zawiadomił Ministra Sprawiedliwości o jego powołaniu oraz o sprawach indywidualnych przekazanych zespołowi w celu przygotowania ich do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady.

Zespół członków Rady odbył posiedzenie 15 września 2023 r. Po wnikliwym zapoznaniu się ze zgromadzonymi w sprawie materiałami i ich przeanalizowaniu, Zespół omówił szczegółowo kandydatury, odbył naradę i uznał, że materiały są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie. W posiedzeniu zespołu nie uczestniczył Przedstawiciel Krajowej Izby Radców Prawnych. Podczas głosowania członkowie zespołu: na Panią J. C. oddali 2 głosy „za”, przy braku głosów „przeciw” i 1 głosie „wstrzymującym się”, a na Panią A. K. 3 głosy „za”, przy braku głosów „przeciw” i braku głosów „wstrzymujących się”.

Zespół kierował się dyspozycją art. 35 ustawy o KRS, zgodnie z którym, jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, zespół opracowuje listę rekomendowanych kandydatów, przy ustalaniu kolejności na liście kierując się przede wszystkim oceną ich kwalifikacji, a ponadto uwzględniając doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także opinię kolegium właściwego sądu.

W wyniku powyższego głosowania, zespół przyjął stanowisko o rekomendowaniu Krajowej Radzie Sądownictwa na jedno wolne stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w E. Pani A. K..

Zespół ocenił, że obie kandydatki spełniają kryteria ustawowe, jednak Pani A. K. posiada większe doświadczenie praktyczne, w związku z wykonywaniem zawodu

radcy prawnego.

Rada ustaliła, że kandydaci spełniają wymagania ustawowe określone w art. 61 § 1 i § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 217 ze zm.) i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r. poz. 1139), Rada dokonała ich oceny, kierując się kryteriami, wymienionymi w art. 35 ust. 2 u.KRS, w tym: ocenami kwalifikacyjnymi, doświadczeniem zawodowym kandydatów, opiniami przełożonych, a także uzyskanym poparciem środowiska sędziowskiego.

Po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy Krajowa Rada Sądownictwa - nie dzieląc stanowiska zespołu - uznała, że Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej zostanie przedstawiony wniosek o powołanie Pani J. C. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w E.

Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że rozpatrywane kandydatury posiadają niezbędne kwalifikacje zawodowe, jednakże Pani J. C. spełnia je w stopniu uzasadniającym przedstawienie jej kandydatury Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej.

W głosowaniu na posiedzeniu Krajowej Rady Sądownictwa dnia 21 września 2023 r. oddano na:

- J. C. 16 głosów „za”, przy braku głosów „przeciw” oraz 3 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 19 głosów), zatem jej kandydatura uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów,

- A. K. 6 głosów „za”, przy braku głosów „przeciw” oraz 12 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 18 głosów), zatem jej kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów.

Tym samym Krajowa Rada Sądownictwa podjęła Uchwałę, jak na wstępie.

Pismem z 23 listopada 2023 r., A. K. zaskarżyła powyższą Uchwałę w zakresie pkt 1 w całości i pkt 2 w całości.

Odwołując się zarzuciła zaskarżonej uchwale:

1. obrazę przepisów postępowania tj.:

- art. 33 ust. 1 u.KRS poprzez dokonanie oceny kandydatur w zakresie dotyczącym ich doświadczenia zawodowego bez wszechstronnego rozważenia sprawy, tj. bez uwzględnienia rodzaju tego doświadczenia oraz jego przydatności do wykonywania obowiązków sędziego sądu rejonowego, a także z pominięciem zgromadzonego materiału dowodowego;

- art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 u.KRS poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na błędnym przyjęciu, że kryterium doświadczenia zawodowego każdego z kandydatów podlega ocenie wyłącznie przez pryzmat charakteru wykonywanej pracy bez uwzględnienia rodzaju tego doświadczenia oraz jego przydatności do wykonywania obowiązków sędziego, a także z pominięciem wieloletniej pracy odwołującej w charakterze asystenta sędziego, jak również niewskazania przyjętych przez KRS kryteriów oceny kandydatów (które pozwoliłyby na poznanie rzeczywistych motywów podjętej uchwały), dokonanie tej oceny w sposób całkowicie dowolny, z przekroczeniem granic swobodnej oceny materiałów, co skutkowało brakiem dokonania oceny kandydatki w oparciu o jasne i jednakowe dla wszystkich osób uczestniczących w konkursie kryteria awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, zasadom równego traktowania oraz zasadom demokratycznego państwa prawa oraz brak porównania i omówienia ocenianych kandydatur w oparciu o jednolite dla wszystkich osób uczestniczących w konkursie kryteria ustawowe, a także celowe niezastosowanie części ustawowych kryteriów oceny kandydatur, co skutkowało podjęciem uchwały o nieprzedstawieniu kandydatury odwołującej Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu;

- nieprzyjęcie stanowiska Zespołu oraz podjęcie uchwały wbrew temu stanowisku, tj. wbrew przewidzianym prawem możliwościom służącym dokonaniu oceny, według jednolitych kryteriów, kandydatur wszystkich osób uczestniczących w konkursie oraz bez ustosunkowania się i wyjaśnienia, dlaczego Rada takiego stanowiska Zespołu (rekomendacji) nie wzięła pod uwagę;

- art. 33 ust. 1 w zw. z art. 35 ust. 1-2 u.KRS poprzez dokonanie oceny odwołującej bez wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy i bez wnikliwego zbadania materiałów sprawy oraz dokonanie tej oceny w sposób sprzeczny z prawem, dowolny oraz sprzeczny ze zgromadzonym materiałem, z pominięciem

rzetelnej oceny kwalifikacji, z przekroczeniem granic swobodnej oceny materiałów, a także zastosowanie nierównych i dyskryminujących kryteriów dostępu do wolnych stanowisk sędziowskich w porównaniu do innych zgłoszonych kandydatów, w wyniku czego Prezydentowi RP przedstawiono wniosek o powołanie Kandydatki wskazanej w pkt 1. zaskarżonej uchwały, brak porównania i omówienia ocenianych kandydatur w oparciu o jednolite dla wszystkich osób uczestniczących w konkursie kryteria ustawowe, a także niezastosowanie części ustawowych kryteriów oceny kandydatur, a tym samym oparcie uchwały na wybiórczych (niepełnych) ustaleniach faktycznych, mimo posiadania pełnego materiału;

- wybiórcze uwypuklenie wyłącznie tych cech i okoliczności, które świadczyły na korzyść wybranego przez Radę Kandydata, w szczególności przywiązanie niewspółmiernej wagi, z przekroczeniem granic swobodnej oceny kandydatów, do zaangażowania w pracę w wymiarze sprawiedliwości, przy jednoczesnym całkowitym pominięciu pracy odwołującej w wymiarze sprawiedliwości oraz uzyskanych opinii i ocen, a także poparcia środowiska, co dowodzi znacznego przekroczenia granic swobodnej oceny kandydatów;

- naruszenie art. 42 ust. 1 u.KRS poprzez sporządzenie uzasadnienia uchwały w części dotyczącej kandydatur w sposób uniemożliwiający poznanie motywów podjęcia uchwały, co utrudnia odniesienie się do całości przesłanek, na podstawie których Rada uznała, że kandydatura odwołującej jest gorsza od kandydatur pozostałych uczestników;

- art. 42 ust. 1 w z zw. art. 33 ust. 1, art. 35 ust. 2 u.RS poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i w rezultacie zaniechanie przytoczenia, argumentów prawnych i faktycznych przemawiających za wyborem wskazanej w uchwale Kandydatki na sędziego, w tym także wbrew ustaleniom wcześniejszych etapów rekrutacji, co wskazuje na przekroczenie przez KRS granic swobodnego, racjonalnego uznania i pozbawia możliwości dokonania rzetelnej kontroli prawidłowości rozumowania KRS, przedstawienia relewantnych prawnie motywów podjęcia uchwały z 21.09.2023r. co stanowi potwierdzenie braku wszechstronnego rozważenia sprawy, oraz sporządzenie uzasadnienia uchwały w części dotyczącej kandydatury odwołującej i pozostałych Kandydatów w sposób uniemożliwiający poznanie rzeczywistych motywów jej podjęcia, co utrudnia odniesienie się do całości

przesłanek, na podstawie których KRS uznała, że kandydatura odwołującej jest gorsza od kandydatury Uczestniczki wskazanej w pkt. 1 zaskarżonej uchwały;

2) naruszenie prawa materialnego:

- rażącym naruszeniu prawa materialnego przez błędną jego wykładnię oraz niewłaściwe zastosowanie przez nieuwzględnienie wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności oraz ocenę materiału dowodowego bez jego wszechstronnego rozważenia, a w szczególności naruszeniu art. 35 u.KRS poprzez nieuwzględnienie doświadczenia zawodowego odwołującej, w tym wieloletniego doświadczenia w stosowaniu prawa, dołączonych opinii i rekomendacji;

- art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 i art. 60 Konstytucji RP poprzez dokonanie przez Radę wykładni przesłanki doświadczenia zawodowego doprowadzającej do sprzeczności z tymi przepisami, odbierającej tej przesłance charakter obiektywny i prowadzącej do dyskryminacji odwołującej w ubieganiu się o pełnienie funkcji publicznej ze względu na rodzaj wykonywanej pracy, rodzaj aplikacji oraz wiek, a także błędną wykładnię tych przepisów, prowadzącą do braku dokonania oceny kandydatów na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, zasadom równego traktowania oraz zasadom demokratycznego państwa prawa, a także kryteriów dyskryminujących w wyniku czego Prezydentowi RP nie przedstawiono wniosku o powołanie odwołującej.

W oparciu o powyższe zarzuty Odwołująca się wniosła o uchylenie zaskarżonej uchwały w pkt 1 i pkt 2 w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Krajowej Radzie Sądownictwa.

Przedstawiając kandydaturę Skarżącej, Rada wskazała, że A. K. urodziła się w 1982 r. w K. W 2005 r. ukończyła studia licencjackie w Wyższej Szkole na Wydziale [...] w P. W 2006 r. ukończyła wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie w B. z oceną bardzo dobrą, uzyskując tytuł magistra. Od dnia 2 maja 2007 r. do dnia 7 listopada 2013 r. była zatrudniona w Sądzie Rejonowym w E., na stanowisku asystent sędziego w wydziale rodzinnym i w wydziale pracy. W 2011 r. ukończyła aplikację radcowską i w tym samym roku złożyła egzamin radcowski. Uchwałą Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w B. z dnia 8 sierpnia 2011 r. została wpisana na listę radców prawnych tej Izby. Od dnia 8 kwietnia 2014 r. wykonuje zawód radcy

prawnego w ramach indywidualnej kancelarii: Kancelaria Radcy Pranego A. K. z siedzibą w E.

Krajowa Rada Sądownictwa w przedmiotowej sprawie nie złożyła odpowiedzi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 44 ust. 1 zd. 1 u.KRS uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej. Mając na uwadze fakt, że do kompetencji Rady należy rozpatrywanie i ocena kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów Sądu Najwyższego oraz stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych, sądach administracyjnych i sądach wojskowych oraz na stanowiskach asesorów sądowych w sądach administracyjnych (art. 3 ust. 1 pkt 1 u.KRS), uczestnik postępowania jest uprawniony do zaskarżenia uchwały dotyczącej przedstawienia lub odmowy przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, jeśli pozostaje ona w sprzeczności z prawem.

2. W świetle art. 33 ust. 1 u.KRS w sprawach indywidualnych Rada podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone. Jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, kandydatura w pierwszej kolejności rozpatrywana jest przez zespół Rady, który zgodnie z art. 35 ust. 2 u.KRS, ustalając kolejność kandydatów na liście, kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów. Następnie, zgodnie z art. 37 ust. 1 u.KRS, Rada rozpatruje i ocenia na posiedzeniu wszystkie zgłoszone kandydatury łącznie, po czym podejmuje uchwałę obejmującą rozstrzygnięcia w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziego w stosunku do wszystkich kandydatów.

3. Zgodnie z art. 44 ust. 3 u.KRS do postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach z odwołań od uchwał Rady stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej, z wyłączeniem przepisu art. 87¹, ustanawiającego przymus adwokacko-radcowski w postępowaniu przed tym Sądem. Stosowanie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej, wyznacza granice rozpoznania przez Sąd Najwyższy sprawy zainicjowanej odwołaniem uczestnika postępowania. Zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, biorąc z urzędu pod rozwagę nieważność postępowania (wyrok Sądu Najwyższego z 7 marca 2019 r., I NO 1/19).

4. W świetle art. 44 ust. 1 u.KRS w sprawach z odwołań od uchwał Rady dotyczących obsady stanowisk sędziowskich kognicja Sądu Najwyższego obejmuje wyłącznie badanie czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. W szczególności Sąd Najwyższy bada, czy Rada przestrzegała w danym postępowaniu jednolitych kryteriów oceny kandydata i procedur postępowania związanych z oceną kandydatury. *A contrario* oznacza to, że Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kandydata na sędziego, ani jego kontrkandydatów. *A fortiori* Sąd Najwyższy nie może decydować o obsadzie stanowiska sędziowskiego (wyrok Sądu Najwyższego z 15 października 2014 r., III KRS 49/14).

5. Zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, mającą moc zasady prawnej, pokrzywdzenie orzeczeniem (*gravamen*) jest przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia, chyba że interes publiczny wymaga merytorycznego rozpoznania środka.

6. Mając na względzie uwagi poczynione w punkcie 4 uzasadnienia, w szczególności tezę, że Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kandydata na sędziego, a tym bardziej jego kontrkandydatów, podkreślić należy, że „kontrola Sądu Najwyższego obejmuje ocenę, czy Rada przestrzegała w danym postępowaniu jednolitych kryteriów oceny kandydata i procedur postępowania związanych z oceną kandydatury. Zatem Sąd Najwyższy, badając zasadność odwołania, władny jest ocenić, czy w postępowaniu przed Radą nie doszło do naruszenia praw i wolności obywatelskich, w tym prawa do równego

(na jednakowych zasadach) dostępu do służby publicznej gwarantowanego przez art. 60 Konstytucji RP. W postępowaniu odwoławczym ocena zgodności z prawem podjętej przez Radę uchwały obejmuje więc również ocenę poprawności zastosowania przyjętych przez Radę kryteriów, w szczególności w warstwie metodologicznej. W dotychczasowym orzecznictwie słusznie przy tym podkreślano konieczność zastosowania przejrzystych, jednolitych i sprawiedliwych kryteriów selekcyjnych w odniesieniu do wszystkich uczestników procedury nominacyjnej (wyrok Sądu Najwyższego z 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17). Poprawne i konsekwentne zastosowanie przyjętych kryteriów nie tylko bowiem przekłada się na rekomendację kandydatów faktycznie spełniających określone warunki lub spełniających je w stopniu wyższym aniżeli pozostali kandydaci, ale także stanowi warunek *sine qua non* przeprowadzenia pierwszej części postępowania nominacyjnego w sposób odpowiadający standardowi konstytucyjnemu wynikającemu z art. 60 Konstytucji RP” (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 10 listopada 2020 r., I NO 123/20).

Jak jednoznacznie wynika z treści Uchwały, pomimo spełnienia kryteriów formalnych, uzyskania rekomendacji zespołu członków Krajowej Rady Sądownictwa, otrzymania pozytywnej oceny kwalifikacji oraz pozytywnej opinii Kolegium Sądu Okręgowego w S., kandydatura A. K. nie została rekomendowana, bowiem, w ocenie KRS, kandydatura J. C. spełnia w niniejszej procedurze konkursowej kryteria wyboru w stopniu - nieznacznie - wyższym niż kontrkandydatka, uzasadniającym przedstawienie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do powołania.

Zauważyć należy, że dokonując oceny kandydatów Rada, kierowała się kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 u.KRS, w tym: ocenami kwalifikacyjnymi, doświadczeniem zawodowym kandydatów, opiniami przełożonych, a także uzyskanym poparciem środowiska sędziowskiego.

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, oceniając kandydatów w postępowaniu konkursowym, Rada powinna wziąć pod uwagę dwie grupy kryteriów podlegających weryfikacji: 1) kryteria konstytutywne, 2) kryteria konsekwentne. Kryteria konstytutywne, to podstawowe kryteria danego konkursu, które wynikają bezpośrednio z ustawy lub są istotowo związane ze stanowiskiem, którego dotyczy postępowanie konkursowe i które zostały wyraźnie przez Radę

wskazane i opisane powyżej. Kryteria konsekwentne scharakteryzować zaś można jako „cechy konkurencji”. Kryteria te, przy spełnieniu przez kilku kandydatów kryteriów konstytutywnych, stanowią rację do ich różnicowania. Innymi słowy kryteria konsekwentne stanowią kryterium oceny w ramach danego kryterium konstytutywnego (jest to swoista ocena drugiego stopnia). Kryteria konsekwentne odgrywają szczególne znaczenie w sytuacji, gdy o określonej liczbie miejsc ubiega się większa liczba kandydatów, wśród których liczba kandydatów spełniających kryteria konstytutywnie pozostaje również większa aniżeli liczba stanowisk do obsadzenia. W tej sytuacji ocenie podlega nie to, czy dane kryterium konstytutywnie zostało spełnione, lecz również swoista „doskonałość” spełnienia tego kryterium. Kryteria konsekwentne służą więc ustaleniu kolejności na liście rekomendowanych kandydatów, z których każdy spełnia wszystkie kryteria konstytutywnie (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 15 grudnia 2021 r., I NKRS 74/21; 10 listopada 2020 r., I NO 123/20; 18 lipca 2019 r., I NO 44/19; 12 czerwca 2019 r., I NO 38/19; 27 marca 2019 r., I NO 5/19; 27 marca 2019 r., I NO 9/19).

Zważywszy na treść uzasadnienia Uchwały w pierwszej kolejności wskazać należy, że niejasne jest, jakiego rodzaju kryterium stanowi „głębokie zaangażowanie kandydatki w służbę dla wymiaru sprawiedliwości”.

Prima facie, z uwagi na znaczenie, jakie Rada nadała wypełnianiu wskazanego kryterium, przyjąć należałoby, że jest to kryterium konstytutywnie. Takiemu jednak jego zakwalifikowaniu, stoi na przeszkodzie treść ustawy, bowiem ustawa nie określa jako kryterium oceny, głębokiego zaangażowania w służbę dla wymiaru sprawiedliwości. Przepis art. 35 ust. 2 pkt 2 u.KRS wskazuje na takie kryteria oceny jak „doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia”. Zgodnie z ustawą relewantne może być zatem, dla wybranego przez Radę kryterium doświadczenie zawodowe.

Z treści Uchwały nie wynika, aby Rada dokonała szczegółowej oceny doświadczenia zawodowego Odwołującej się. Wskazanie przez Radę, iż „A. K. wykonuje zawód radcy prawnego, ukończyła aplikację radcowską i złożyła egzamin radcowski”, nie przekłada się, bowiem samo w sobie na realizację przez

Radę obowiązku oceny Skarżącej w świetle przyjętych kryteriów, czyli doświadczenia zawodowego. Z zawartego w uchwale przedstawienia Kandydatki wynika, że ścieżka zawodowa Kandydatki obejmowała pracę na stanowisku asystenta sędziego w Sądzie Rejonowym w E. (wydział rodzinny i wydział pracy) przez 6,5 roku, a następnie wykonywanie zawodu radcy prawnego w ramach indywidualnej kancelarii (Kancelaria Radcy Prawnego A. K. z siedzibą w E.), co Kandydatka czyni już 10 lat. Wobec powyższego, Rada co prawda w zaskarżonej uchwale wskazała na przebieg ścieżki zawodowej Skarżącej, jednak uzasadnienie Uchwały wskazuje, że Rada nie w pełni odniosła się do doświadczenia zawodowego Skarżącej, a ponadto nie określiła w jaki sposób dokonała jego oceny, oraz jak doszła do wniosku, że kandydatem posiadającym większe doświadczenie zawodowe jest J. C..

Przy czym dodać trzeba, że nadanie przez Radę temu kryterium oceny, zasadniczego w ramach konkursu znaczenia, wymagało stosownego uzasadnienia, czego Rada nie dokonała.

Niezależnie od powyższego, z części sformułowań zaskarżonej Uchwały wynika, że głębokie zaangażowanie kandydatki w służbę dla wymiaru sprawiedliwości, uznane mogło zostać przez Radę za kryterium konsekutywne, pozwalające na różnicowanie kandydatów w ramach wskazanego wyżej kryterium konstytutywnego doświadczenia zawodowego. Na stronie 5 Uchwały wskazano bowiem, że „przy podejmowaniu decyzji Krajowa Rada Sądownictwa kierowała się doświadczeniem zawodowym kandydatów. Uwzględniła całokształt materiału, zgromadzonego w niniejszym postępowaniu nominacyjnym, w tym oceny kwalifikacji każdego z kandydatów. Krajowa Rada Sądownictwa dokonała szczegółowej i dogłębnej analizy dorobku zawodowego kandydatów. Badając zgromadzony w toku niniejszego postępowania materiał dowodowy, Rada uznała, że kandydatem posiadającym większe doświadczenie zawodowe jest Pani J. C.”.

Zgodnie z powyższym należałoby przyjąć, że głębokie zaangażowanie w służbę dla wymiaru sprawiedliwości stanowiło kryterium konsekutywne, na podstawie którego Rada dokonała oceny doświadczenia zawodowego kandydatek. Wskazać, jednak należy, że nie stanowi ono jedyne miernika doświadczenia zawodowego, a Rada bez żadnego wyjaśnienia, nadała mu

decydujące znaczenie. W tym miejscu trzeba podkreślić, że w ramach kryterium doświadczenia zawodowego w danym konkursie znaczenie może mieć rodzaj tego doświadczenia, jednak aby nadać mu odpowiednią wagę należałoby zbadać jego zakres, czyli np. różnorodność, czy skomplikowanie spraw, którymi zajmowali się kandydaci.

Dodać jeszcze trzeba, że Rada nie wyjaśniła, dlaczego badając wskazane wyżej kryterium konsekwentnie w ramach kryterium konstytutywnego doświadczenia zawodowego, uznała, że brak głębokiego zaangażowania Skarżącej w służbę dla wymiaru sprawiedliwości przesądza o tym, że nie posiada ona na tyle dużego doświadczenia zawodowego, aby przedstawić ją do powołania na urząd sędziego Sądu Rejonowego w E. Przy czym dodać jeszcze trzeba, że Rada sama uznała, że obydwie kandydatury w niniejszym konkursie są „dobre i porównywalne”, a wybrana kandydatka spełnia „kryteria wyboru w stopniu - nieznacznie - wyższym niż kontrkandydatka”.

Zważyć jeszcze trzeba, że w wyroku z 21 czerwca 2022 r., I NKRS 26/22, Sąd Najwyższy jednoznacznie wskazał, że: „należy zaznaczyć, że w niniejszym konkursie na stanowiska sędziów Sądu Najwyższego w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych brały udział osoby, których ścieżki kariery prawniczej niejednokrotnie różniły się od siebie – część z nich pełniła uprzednio urząd sędziego w sądach powszechnych, inni - wykonywali zawód adwokata albo radcy prawnego, natomiast pozostali - powoływali się na posiadany stopień lub tytuł naukowy. W sytuacji takiej oczywistym jest, że kryteria stosowane wobec każdej z wymienionych kategorii osób musiały się różnić. Niemożliwe byłoby bowiem znalezienie uniwersalnych kryteriów wyboru, dających się w równym stopniu zastosować wobec wszystkich kandydatów. Nie zmienia to jednak założenia, że KRS była zobowiązana do wskazania dokładnie przesłanek, jakie brała pod uwagę w przypadku rekomendowanych kandydatów - przy uwzględnieniu różnych dróg dojścia do stanowiska sędziowskiego, i to w sposób, który pozwoliłby na obiektywne ustalenie, czy zastosowane kryteria były transparentne. Oczywistym jest, że Rada bierze pod uwagę całokształt okoliczności, jednakże dla wykazania, iż wybór kandydatów był w rzeczywistości wszechstronny i dokonany w oparciu o jednolite i przejrzyste kryteria, konieczne staje się

wyczerpujące wyjaśnienie, z jakich obiektywnych względów rekomendowani kandydaci okazali się najlepsi”.

Uwzględniając treść III części uzasadnienia Uchwały, zatytułowanej „Porównanie kandydatów”, wskazać należy na sposób w jaki Rada dokonała porównania kandydatury Skarżącej z kandydatką rekomendowaną. Zdaniem Rady, kandydatem posiadającym większe doświadczenie zawodowe jest J. C.. Rada podniosła, że wzięła pod uwagę doświadczenie zawodowe kandydatek. Uwzględniła, że J. C. pełni służbę w wymiarze sprawiedliwości, ukończyła aplikację sędziowską i złożyła egzamin sędziowski. A. K. wykonuje zawód radcy prawnego, ukończyła aplikację radcowską i złożyła egzamin radcowski. Krajowa Rada Sądownictwa uwzględniła zaangażowanie J. C. w pracę w sądownictwie jako akcentujące jej kandydaturę w niniejszym postępowaniu nominacyjnym. W tym miejscu podkreślić trzeba, że Rada nie wskazała na 6,5-letnie doświadczenie zawodowe Skarżącej w postaci pracy na stanowisku asystenta sędziego w Sądzie Rejonowym w E.

Rada nie przedstawiła, jak doszła do wniosku, że dla stwierdzenia większego doświadczenia zawodowego wymaga głębokiego zaangażowania w służbę dla wymiaru sprawiedliwości. Wobec powyższego wskazane kryterium nie zostało jednakowo zastosowane wobec obydwu kandydatek. Rada nie odniosła się m.in. do zróżnicowanego i długiego doświadczenia zawodowego Skarżącej w związku z wykonywaniem zawodu radcy prawnego, na co *nota bene* uwagę zwrócił Zespół.

Przy czym wskazać jeszcze trzeba, że w przypadku, gdy kandydaci prezentują różne drogi zawodowe i niemożliwym jest zastosowanie uniwersalnych kryteriów wyboru, dających się w równym stopniu zastosować wobec wszystkich kandydatów, należy porównać kandydatury z uwzględnieniem różnych kryteriów konsekwentnych w ramach tego samego kryterium konstytucyjnego. W niniejszej sprawie oznaczałoby to porównanie kandydatek w ramach np. kryterium konstytucyjnego doświadczenia zawodowego z uwzględnieniem każdego z elementów, który na to doświadczenie wpłynął oraz ze wskazaniem dlaczego ten, a nie inny sprawia, że doświadczenie to jest „większe”.

Wobec powyższego w sposób oczywisty należy stwierdzić, że Rada nie dokonała wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy.

7. Wskazać ponadto należy, że jakkolwiek Rada nie jest związana stanowiskiem Zespołu, ma jednak obowiązek wziąć to stanowisko pod uwagę w ramach wszechstronnego rozważenia sprawy. Ponadto odchodząc od rekomendacji Zespołu, powinna uzasadnić to w sposób niebudzący wątpliwości (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 17 listopada 2021 r., I NKRS 78/21), czego Rada w niniejszym postępowaniu nominacyjnym nie uczyniła.

8. Z uwagi na względy wskazane w punktach 6-7 niniejszego uzasadnienia, Sąd Najwyższy za zasadne uznał podniesione przez Odwołującą się zarzuty dotyczące braku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy, braku uzasadnienia przesłanek odmiennej decyzji Rady niż rekomendowana przez Zespół członków Rady, braku dokonania oceny Skarżącej na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego traktowania i dostępu do służby publicznej oraz sporządzenia uzasadnienia uchwały w części dotyczącej kandydatur w sposób uniemożliwiający poznanie motywów podjęcia uchwały.

Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[ms]

Elżbieta Karska Tomasz Demendecki Janusz Niczyporuk